

Egy alapítvány születése.

- a riportsorozat I. része megjelent a Nádudvari Hírek városi közéleti lap 1999. december 9-i számában, II. része a 2000. január 14-i számban -

Megkérdeztük őket, miért lettek alapítótagok?

Bényei Sándor (Debrecen Megyei Jogú Város főosztályvezetője, Nádudvar szülötte): *Debrecen közművelődésének egyik irányítójaként azt látom, hogy egyre nehezebben boldogulnak az intézmények. Olyan funkciók szenvednek csorbát, amelyekhez források kellenek. Az a munka, amit itt végeznek nagyon fontos a hagyomány ápolás terén, a népi kismesterségek vonatkozásában, a munkaerőpiacon pedig a beiskolázási lehetőséggel bizonyítja, hogy a közművelődés Nádudvaron él, funkcionál. Nem felejtettem el, hogy honnan indultam, tudom a gyökereimet. Jó szívvel tettem.*

Korcsmáros Sándor, (Nádudvar polgármestere): *Minden ország, minden önkormányzat önbecsülése nyilvánul meg abban, hogyan támogatja a kultúrát. Ezt 2000-hez közeledve ki kell egészíteniünk egy gondolattal. Minden egyes ember feladata és felelőssége, hogyan viszonyul a kultúrához, önmaga fejlesztéséhez, hogy a megnövekedett feladatok elvégzésére képes legyen. Elsősorban nem anyagiakban – bár ez is lényeges – látom az alapítvány hasznát, hanem abban, hogy közös összefogásra ösztönöz kulturális értékeink megőrzésében, gyarapításában, a tehetséges alkotók képességeinek kibontakoztatásában.*

Erdős Mihály, a Kereskedelmi és Hitelbank Bróker Ház vezető elemzője befektetési tanácsokat ad jelentős cégeknek. De vajon miért érzi jó magánbefektetésnek azt, ha nádudvari alapítványt támogat? – Szeretnék valamit visszaadni abból, amit kaptam Nádudvartól. Amit én elértem, abban része van Nádudvarnak, a szüleimnek, a tanárainknak. Én olyan indíttatást kaptam ettől a helytől, az itt élőkötől, hogy nem tehetem meg, hogy elmenjek egy olyan lehetőség mellett, amikor visszaadhatok valamit.

Novákné dr. Rózsa Erzsébet, a KLTE filozófiatörténet tanszékvezető professzora ápolja a nádudvari kapcsolatait. Berlin és Nádudvar az a két pólus az életében, ami mindig jelen van. – Nem feledhetem el Nádudvart, mert itt vannak a gyökereim. Ezekből merítek erőt, ez biztosítja az alapját minden további cselekedetemnek. Ápolom hát ezeket amikor és ahogyan tehetem.

Kovácsné Beke Mária tanítónő hangsúlyozta, hogy bár az ő neve szerepel az alapítványban, az egész család szándékával találkozik a felajánlása. Fiai a kiállítást megtekintve fogalmazták meg azt a gondolatot, hogy nem szabad veszni hagyni azt, ahol ilyen értékek születnek. – Én Nádudvarról és a hozzá tartozó gondokról csak elfogultsággal tudok beszélni. Magánemberként is és képviselőként is szorongok, ha arra gondolok, bármiben is vissza kell lépni, mert az veszteség lenne a városnak és az itt élőknek.

Polgárné Zsom Júlia óvónőt érzelmi okok motiválták. Az alapítvány célkitűzése érintette magánemberként, anyaként és a hivatásánál fogva is. Fiatalságom emlékei fűznek a Művelődési Házhöz, vendégeinknek is büszkén mutatjuk meg a szép és igényes épületet. Mint szülő, mint óvónő is úgy érzem, nem veszíthet sem külső, sem belső tartalmi értékéből az intézmény.

Kovács Lajos, a NAGISZ RT. elnök-vezérigazgatója: - A hagyományokat ápolni kell, ennek a Művelődési Háznak pedig hosszú távon működnie kell. Az alapítóvány ehhez nyújthat társadalmi segítséget, hisz céljai szerint kiemelkedően közhasznú feladatot lát el. Ha ebben segíthetünk a NAGISZ részéről – úgy gondolom erkölcsi kötelességünk – itt a helyünk.

Lövei Sándor: /agrármérnök/ Belső kényszer vezetett. Mindig benne voltam a közművelődésben, sokszor megfordultam a művelődési házban. A közművelődési bizottság, majd társadalmi vezetés elnökeként tevékenykedtem. Alapítóként aláírással, szavazatommal hozzájárulok, hogy ötszázezer forintig ne lehessen az alapítóányt kivenni, személyes jelenlétemmel szeretném ezt biztosítani is. Az alapítók nevében veszek részt a kuratórium munkájában, hogy hosszú távon is éljen és működjön ez az alapítóány.

Erdei Imre alpolgármester, a NAGISZ RT termelési igazgatója úgy érezte, az alapítóány konkrét alkalom arra, hogy mint nádudvari tegyen valamit Nádudvarért. - Egyrészt szeretnék valamit visszaadni abból, amit kaptam, másrészt meggyőződése, hogy őrizni kell a múlt hagyományait, becsülni a jelen értékeit, hogy tovább adhassuk a jövőnek.

Tóth Gyula, a NAGISZ RT. környezetvédelmi előadója: - A lokálpatriotizmus vezérelt, ugyanúgy, mint amikor háromdiplomás pályakezdőként úgy döntöttem, hogy Nádudvaron alakítok ki egzisztenciát. Szeretném elérni, hogy több fiatal tehetséges és tanult nádudvari akarjon itt élni. Ennek alapköve lehet a hagyomány megőrzése és a kultúra.

Majoros Józsefné, a Polgármesteri Hivatal munkatársa: - Családunk közös döntése volt, az alapítóány célkitűzései motiváltak bennünket, ezek közül is kiemelném Nádudvar kulturális és népi hagyományainak ápolását, fennmaradásának segítségét. Szeretnénk hozzájárulni azoknak az embereknek a munkájához, akik anyagi juttatás nélkül, szabadidejükben tevékenykednek ezért.

Pavluskáne Sulyok Júlia az Ady Endre Művelődési Központ korábbi igazgatóhelyettese belülről is látta a problémákat.

- A segítség szándéka vezette a családomat, hiszen itt élünk ebben a városban, s nem mindegy hogyan. Ez a ház olyan lehetősége, adottsága Nádudvarnak, amit becsülni, védeni kell. Reméljük segítettünk egy kicsit!

Dobiné Vass Júlia fazekas népi iparművész: - Személyes indíttatásom saját történetem volt. Amikor felnőtt fejjel egyedül maradtam, azzal a szilárd elhatározással ültem a korong mellé, hogy meg kell tanulnom korongozni, ha talpon akarok maradni. Milyen jó lett volna, ha valaki, vagy valakik akkor segítenek. A segítségnek sokféle formája van, néha tanács kell, néha egy jó ötlet, de bizony gyakran kell a továbblépéshez pénz is. Úgy gondoltam, ha most ebben segíthetek, hát megteszem.

Bauer Ferenc, az Ady Endre Művelődési Központ első, 1990-ig kinevezett igazgatója: - A kultúra, a közművelődés miatt kerültünk 24 évvel ezelőtt Nádudvarra. A múltam egy fontos időszak a kapcsolódik a városhoz – 15 év a családom, a gyermekeim életéből. Egy hasonlattel élve úgy gondolom, hogy az akkor, a kedvezőtlen körülmények között elvetett magot kár lenne veszni hagyni, hiszen az újonnan felépült művelődési központtal a „kultúra virága” szépen kifejlődött. A növényt locsolni kell, ahhoz pedig pénzre van szükség, segítségre, ma már egyedül ez nem valósítható meg. Én személy szerint erkölcsi kötelességemnek éreztem, ha Nádudvaron ennyi évet eltöltöttem, és a kultúrának ennyi ideig a „munkása” voltam, valamit visszaadjak, segítek abban, hogy tovább fejlődjön. Noha már nem élvezem ennek gyümölcsét sem én, sem a gyerekeim – mivel sokat is kaptam Nádudvartól -, kötelességem, hogy segítsen azt, ami valamikor sok évvel ezelőtt elkezdődött, és aminek még szép jövője van.

*Régen elkerült Nádudvarról két alapító, ők kérdésünkre
visszaemlékezéssel is válaszoltak:*

Kovács Imre, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Budapesti Tanárképző Intézetének fuvola-, és kamarazene professzora: - Azért örülök annak, hogy segíthetek, mert én nagyon mélyről indultam Nádudvaron, és egész életemen keresztül próbáltam azt a sok-sok hiányosságot – amit a gyerekkorban a körülmények miatt nem kaphattam meg – feltornázni, hogy azok közé az emberek közé kerüljek, akik közé kerültem. Abban az időben Nádudvaron hat elemi végzett szinte minden gyerek, és az első továbblépés úgy történt, hogy a szülők (szegények) nem azt nézték, hogy mi lesz majd ebből a gyerekből, ha felnő, hanem gyorsan dolgozni kellett, segíteni azokat a javakat, amelyek hozzátartoztak az élethez: egy kis házat építeni, egy pár jószágot venni, aztán mentünk dolgozni ki a határba. Ha egy gyerek, mint például én, úgy tervezte, hogy ő azért valamit szeretne felmutatni, valamivel szeretne kiemelkedni ebből az egyszerű sorsból, akkor eszméletlenül sokat kellett dolgozni. Engem a zene fogott meg, nagyon sokat gyakoroltam, hogy odáig jussak, ahová a jobb módú gyerekek – magától érthetően jó szakemberek kezében – sokkal könnyebben eljutottak. Egy kicsit, amikor megcsapott engem az a légkör, gondolat, hogy azoknak a nádudvari gyerekeknek, akik ugyanúgy ott születtek, ahol én, jobb körülményeket teremtsünk ahhoz, hogy mindegyikből az váljon, amit ő a fejébe vett, megálmodott és megtervezett, örömmel csatlakoztam. Nagyon fontosnak tartom, hogy már kicsi gyerekkorban olyanok legyenek a körülmények, hogy az ember egész életén keresztül ne azzal legyen elfoglalva, hogy pótolja mindazt, amit gyerekkorában kellett volna megszereznie. A szüleim nagyon szegények voltak, de segítettek, amiben tudtak, a II. világháború nagyon megnehezítette a mi helyzetünket. A mai gyerekeknek legyen a sorsuk jobb, mint az én korosztályom és a hozzám hasonló gyerekeké. Nekem nagyon boldog életem volt és nagyon sokat dolgoztam ahhoz, hogy tartani tudjam azt a szintet, amit megkövetelt tőlem az élet. Sok olyan fiatal lépett fel ezen a műsoron, kik már komoly tanulmányokat folytattak a művészetek terén. Látom, hogy zenei területen is milyen szépen fejlődik Nádudvar

ifjúsága. Az az ember igazán boldog, aki örömmel végzi azt a munkát, amit kell, azt amit megálmodott. Ez a kezdeményezés segíthet abban, hogy könnyebbé tegyük pályájukat, nagyobb látókört tudjunk biztosítani. Minden embernek öröm, ha az unokáinak mindezt biztosítani tudja, nekem pedig hallatlanul nagy örömet és boldogságot jelent, ha szülőfalumnak egy kicsit is segíthetek ebben.

Dr. Mészáros János kutatóprofesszor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja: - Minden őszám Nádudvaron élt, ott van eltemetve, ott élnek rokonaim. A református fiúiskolában tanultam a betűvetést, falum akkori papjának, Madarász József nagytiszteletű úrnak köszönhetem, hogy rávette szüleimet továbbtanulásomra, Ő juttatott be a Debreceni Református Kollégiumba. Csoda – e hát, hogy kötődöm Nádudvarhoz, hiszen ott szótt gyermekkori álmodom valósult meg azáltal, hogy a népi kollégiumok jóvoltából egyetemre kerülhettem, és állatorvos lettem. Minden vágyam az volt, hogy állatorvosként visszamehessek az otthoniak közé, de álmodimnak ez a része nem valósult meg, egyetemi oktató, akadémiai kutató, majd egyetemi tanár és intézeti igazgató lettem. Falum iránti hálóm csekély viszonzásaként úgy érzem segítettem valamit a helyi termelőszövetkezet nagyon bonyolult állategészségügyi problémáinak megoldásában. Ha hívtak, mindent félretéve azonnal mentem, s Szabó István elnök sokat segített, hogy helyi állatorvos kollégáim megvalósíthassák a közösen kigondolt javaslatokat. Ma is jó szakmai kapcsolatban vagyok a NAGISZ-szal, Kovács Lajos apjával együtt gyerekeskedtünk a Makkodon / Peresen. Talán az Ország minden állatorvosa tudja rólam, hogy nádudvari vagyok, erre nagyon sokszor hivatkoztam, mert büszke voltam / vagyok rá, sikereit magamnak éreztem. Budapestről is mindig szeretettel gondoltam nemcsak családomra, hanem falum, városom sokat dolgozó, többnyire nehezen élő, kitartó, igaz, hogy egy kicsit hirtelen indulatba jövő lakosaira. Ilyen belső indítékokból csatlakoztam haladéktalanul az alapítványi felhíváshoz. Sok lelki támaszt kaptam Nádudvartól, s szerény hozzájárulásom az alapítványhoz ennek csak jelképes viszonzása.

És akik felléptek az alapítói gálaesten 1999-ben

Fehér Anna óvónő, versmondó: *Olyan nemes a cél, hogy nem lehetett nemet mondani.*

Ispány Marietta énekes: *Nagy öröm volt számomra a felkérés. Ugyanakkor nosztalgia is, hiszen először itt léptem színpadra, először itt álltam a közönség elé.*

Krucsó Zoltán kürtös: *Már vártam ezt az eseményt. Édesanyámat gyakran kérdeztem, hogy nem lesz-e valamikor olyan rendezvény, ahol nádudvariakkal találkozhatok, felléphetek. Jó kis csapat volt a miénk, Halász Gyuszi bácsi segítségével. Most teljesült a vágyam.*

Lajtos Nóra ének-zene tanár: *Először az izgalom miatt nem akartam vállalni a szereplést. Mindenképpen megtisztelő volt a felkérés és ez volt az első alkalom, amikor már zongora oktatóként dönthettem, hogy vállalom-e a fellépést, vagy sem. Szüleim, nagyszüleim nádudvariak, így nem is volt kérdés a szereplés.*

Lovas Lajos nóta énekes: *Itt születtem, gyerekeskedtem. Jó ide visszajönni. Bizonyos fokig a honvágy is hozott. Ebben a szép művelődési házban öröm fellépni.*

Lövei Sándor gimnazista: *A testvéreimet, Lillát kérték fel a műsorba. Édesanyám régi álma volt, hogy együtt szerepelhessünk.*

Nagyné Lövei Lilla zenetanár: *Úgy éreztem itt kell lennem ezen a napon. Azt gondoltam, hogy természetes, hogy fellépek.*

Polgár Csaba gimnazista: *Megtiszteltetés és nagy öröm számomra. Szeretnék segíteni az alapítóánynak, ha csak egy kicsit is tudok.*

Pavluska Zoltán egyetemi hallgató: *Nem tudtam ellenállni a szíves meghívásnak. Szeretek szerepelni, és már régen volt fellépésem.*

Vass Sándor, a Liszt Ferenc Kórus karnagya: *A művelődési központ kórusa vagyunk, nekünk is érdekünk, hogy minél többen megismerjenek bennünket, tevékenységünket. Lehet, hogy a mi működésünket is éppen ez az alapítóány fogja fedezni. Mindenképpen kötelességünknek éreztük, hogy ezen az esten megszólaljunk.*

Virágh László tánczenész: *Örömmel jöttem, már többször részt vettem hasonló rendezvényen. Nádudvaron is felléptem már néhányszor.*